

F1G1KL?JKL<H HK<1LB 1 G:MDB MDJ:2
J1<G?GKVDBC >?J@:<GBC =MF:G1L:JGB
MG1<?JKBL?L

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

GZmdh\• aZibkdb
J•\g_gkvdh]h ^_j`Z\gh]h]mfZg•lZjgh]h mg•\
<bimkd

J•\g±2008

A[•jgbd gZmdh\bo ijZpv
3:dImZevg• ijh[e_fb g•h€blZg\k\•lgvh€ •klhj•€'
GZmdh\• aZibkdb J•\g_gkvdh]h ^_j`Z\gh]h]mfZg•lZjgbc mg•_
J•\g_gkvdbc ^_j`Z\gbc]mfZg•lZjgbc mg•_jkb_l

J?>:DP1CG: DHE?=1Y

=heh\gbc j_^Zdlhj
lhklheh\kvdbc JmkeZg FboZg^Zl\lq•klhjbqgbo gZmd ijhn_kh
dhj_kihg^_gl F•`gZjh^gh€ keh\lygkvdh€ ZdZ^_f•€ gZmd f J•\g_
AZklmigbd]heh\gh]h j_^ZdlhjZ
R_exd Ex^fbeZ He_dkZgZjg^gZl •klhjbqgbo gZmd ijhn_khj f J
GZmdh\bc j_^Zdlhj
Ljhyg K_j]•c KlZg•k€Zdlhj•klhjbqgbo gZmd ijhn_khj f J•\g_

Qe_gb j_^dhe_]•€
=Zc[hgxd <heh^bfbj >hjh dZg^Zl\lq•klhjbqgbo gZmd ijhn_khj A
dmevlmjb MdjZ€gb f J•\g_
=ZemoZ Ex[h\ Xp_Zg^Zl •klhjbqgbo gZmd ^hp_gl f J•\g_
>Z\b^xd JmkeZl_j•\g_Zg^b^Zl •klhjbqgbo gZmd ^hp_gl f J•\g_
@bexd K_j]•c 1\Zg^Zl\lq •klhjbqgbo gZmd Hklhj_lkhj
Ebl\bgqmd :gZlhe•c 1\Zg^Zl\lq •klhjbqgbo gZmd ijhn_khj A
dmevlmjb MdjZ€gb f J•\g_
KZ\qmd l_ljh Hdk\lq^Zg^b^Zl •klhjbqgbo gZmd ijhn_khj f J•\g_
Kl_iZgdh\ <Ze_j•c Kl_iZg^Zl\lq •klhjbqgbo gZmd ijhn_khj f
lh^•evkvdbc
&lhdhehk GZ^•y =_hjh dZg^Zl\lq •klhjbqgbo gZmd ijhn_khj f J•\g_
L_j_rdh Xj•c FbdheZg^Zl\lq •klhjbqgbo gZmd ^hp_gl f J•\g_
R_ph\Zh^dZ =ZebgZ FbdheZl_j•\g_Zl hjbqgbo gZmd ijhn_khj f J•\g_
R_j_lxd <Ze_j•c FbdheZg^Zl\lq •klhjbqgbo gZmd ^hp_gl f J•\g_

A]•^gh ihklZgh\b ij_ab^•€ <:D MdjZ€gb qZkhih\lq^Zg^Zl\lq •klhjbqgbo gZmd ijhn_khj f J•\g_
lZ \k_k\•lgvh€ •klhj•€' \bagZgh nZoh\bf \b^Zggyf m]Zema• •klh

>jmdm}lvky aZ j•r_ggyf <q_gh€ JZ^b J•\g_gkvdh]h ^_j`Z\gh]h]mfZg•l
ijhldheh\•30 ebklhiZg^Zl
AZ ^hklh\jg•klv nZdl\ ^Zl•^Zg^Zl\lq •klhjbqgbo gZmd ijhn_khj f J•\g_
g_ki•liZ^Zlb a ihabp•}x j_^dhe_]•€ Jmdhibkb g_ ih_jZxlvky

:^j_kZ j_^Zdp•€ f J•\g_ \me K ;Zg^_jb
J•\g_gkvdbc ^_j`Z\gbc]mfZg•lZjgbc mg•_jkb_l

< J•\g_gkvdbc ^_j`Z\gbc]mfZg•lZjgbc mg•_jkb_l

ljbs_iZ ; : G•dhevq_gdh X F E•lhihJkglgc >hjh]E\m\ j-VbZvZp\gdggh_ i•^ijb}fkI\h
k Pbf[Zexd < 1 ljbs_iZ ; : Ih}thjbdhkvD•Fa_fe• \ qZkb [hjhlv[b >ZgbeZ =Zebp
lZIZjZfb m @J\lg_kl - k
JhaBg Bklhjby \h_ggh]h Fbkd-mklglgE_ ba^Z96e-vkl\h
Keh\h h ihedm-B]Djm^heb1983.- k
Kh\dZy \h_ggZy wgpbd-efi≤hbygh_ ba^Z1980v-kl\k
Kjrgdh\ D ;_j_kl_pvdZvb\Z Keh\h k
L_ogbdZ fhe1992.-b-2.
Mklbgh\ IhB\gh\ F W GZp\ZeZ^a_ X : OhFeh^Bla^Zhiya\dhfZZgby ©:jk_lgz1994 -
k
Nhg^h\Z dgb]Z gZ^oh^`_gv • l_fZlbqgZ dZjhl_dZ a[jh€ JHDF

M>D

X <•a•l•\

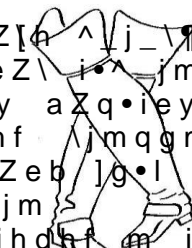
DHJHLDBC KEH<GBD <1CKVDH<H2 NHJFB KIHJY>@?GGY L: A

<b\q_ggy iZf\yIhd \•ckvdh\h]h fbkl_pl\Z yley} agZy gghca\gZanzdgh
lZ`eb\bo iblZgv \•ckvdh\h€ •klhj•€ LZd m fma_yo Md-jZj€g gZekZbjbZ
ijb\Zlgbo dhe_dp•yo a[_j_]Zxlvky jhafZ€l• ajZadb h^ghkljh€\ kihjy^`
qbfZeh g_\eZklb\bo mdjZ€gkvdvclrajjhyjkvd•c

GZmdh\• ^hke•^`_ggy m kmqZkghfm a[jh]agZ\kl\• ih[m^h\Zg• gZ
a[jh€ mg•nhjfb •dhgh]jZn•qgbo fZI_j•Ze•\ iZf\yIhd ibk_fghkl• gZ
g_j•^dh aZ kmlh •klhjbbqbf gZmdh\bjf•ZheimZpx\Zgigly^•éZ\lvky gZe_`g
_lbfheh]•€ ihoh^`_ggx kZf_ ki_p•Zevgbo \•ckvdh\bo l_jf•g•\ F_lhx
•klhj•€ keh\Z Z^`_py kn_jZ ^hihfZ]Z] ajhamf•lb kfbkeh\m kljmdlmjm
_lhexp•x ijhly]hjbqgbo _iho

;hlnhjlb>njZ gpttesfortes- f•pg• _ebd• ehpkllbd@ qh[hlb a l_j^bfb oZe
jharbj_gbfb m _jog•c qZklbg• > k @ VUzdc/ qh[hkb \ghkjb eb Q\Zj^
dZ\Ze_j•ckvdbo lZ d•jZkbjkdvdZ\ihedhdj_Z\libkZ^€\g• i•ohlb \ jhaihyy
[meh dhg• ;hlnhjlb rbeb a qhjgh€ rd•jb oZey\Z h[h\llyadh\h fZeZ i•
gZdjbb\Z\ • aZobsZ\ dhe•gh > k @

=Zd•\gbpyZe•agZ Z[h f•^gZ ljm[dZ •a aZeizgdhxZ[€ ^\j_`yghx
lbevq•c qZklbg• aZf•klv ijbdeZ^m ydm klj•e_pv deZ\i•jmdm >e
\•^^Zq• gZ kl\he• [m\ ]Zd ydbc i•^ qZk klj•eyggy azq•ieyeb aZ
aZiZex\Zeb q_j_a aZiZevgbc hl\j le•xqbf jghlhf jmqgm Z i
ijbklhkh\m\Zeb dmjgdZ KZdiZgZbg >h gvh]h ijb}^gm\Zeb]g•l ydbc az
^hihf]hx kimkdh\h]h]ZqdZ lhjdZ\ky aZiZevgh]h hl\hjm

AZijh\Z^`_ggy]ghl\h]h aZfdZ [meh agZqgbf djhdhf m jha\blm
\h]g_iZevgh€ a[jh€ AZ\^ydb ijhklh• c f•pgkl• dhgkljmdp•€]gh
\`b\Zbkv \ MdjZ€g• fZc`_V^h klhgepy]D lh^Zevr_ m^hkdhgZe_ggy]Zd•\g
i_\gh€ ^bn_j_gp•Zp•€ >ey h[hjhgb a fmj•\ ijh^h\`m\Zeb \bdhjbklh\
dZe•[jm M ihevhlbo [hyo \`b\Zeb ]Zd•\gbp• gm\h\vb abog\Zze]k•\ •y`•k li
gZa\b jmrgbpy Zjd_[maZ[fm]d_l dZjZ[•g

=•fgZkl_jdbZ•eZ e•lgy khjqdZ ^ey]•fgZklbqgbo]ijZ\ <i_jr_ €
afh^_ex\Zeb lZ aZijh\Z^beb \ Jhk•ckvdjbdZjd•€]\ <
hkgh\• fh^_e• e`_bdZ jhZjhc\gvZ khjqdZ a h^g•pZf•k\fv•gg•klx
dhkh]h dhfijyZbc a iezgZkx•[dhx M jhp• [•ebc dhe•j]•fgZkl_jdb
aZf•gbeg gZ oZd•

=jZgZ\ZeZifanum±a_jgh djmibgqzanata]zeZgZ[€}ijbiZk ^ey lemq_ggy \
kbem\•ckvdh\m l_og•dm ijhlb\gbdZ > k @ AZ oZjZdl_jhf ^•€]j
[jbaZglg• hkdhedh\• lZ •g GZa\Z `]jZgZIZ^3 [mez i_j_g_k_gZ gZ kgZ
gZk•q_ghx gZ ^j•p•jgZ kll\hghgdhx sh[a[•ew rkl\h]e`•k

DZe•]njZgcalibre ZjZ[libd+hjffZ \a•j±p•vZ@_lj dZgZem kl\heZ \h]g_iZe
dme• kgZjy^Z > k @ Keh\h \•creh \ h[•] ijZdlbqgh h^ghqZkgh

ljhl_ ki_jrm e_dk_fZ 'gZqZjZ ihar_ \Z]m]ZjfZlgbo y^_j A \^hkdhgZe
i_j_hkfbkeb\ky • af•g[b\ ag]Zq_ggy

Dh[mjZ dh[mj•jygb nmleyj ^ey i•klhe_±lZ_\hieag•jZ >ZgZ gZ
\bdhjbklh\m}lvky gZijbdeZ^ \ jhk•ckvd•c gZjrf•€\`bbZeba lOjfoG k'lhevjlZj³
'hevklj_±v³ F•` kh[hx \•ckvdh\• gZab\Zeb dh[mjm 'qmrhdhx³ A ^jr
\klZgh\ex}lvky h^gZ ghjfZ ghk•ggy dh[mjZeh]y\k•lo]jh^•\ \•ckvd

F•r_gv\lmj_pvd g•rZgZd f•edZmqZ Z[h ijbjh^gZ p•ev ijb gZ\qZe
lj_gm\Zevg•c klj•ev[• Mjeh]yhf KO1 gZ a_femOjZengb <_ebdh]h dgy
Eblh\kvdh]h J_q•ihkiheblh€ IZ Fhkdh\kvdh]h pZjkl\Z f•r_gyfb gZal
]jZfhIZo IZ j_qZo Dh`gZmZdZmfg•rdZevghx 2o \bj•aZeb a ^_j_\Z f_IZ
fZex\Zeb ahehlhf lhf m\hgb q•ldh-ydhfmyeb•ky; gZv[m^h]h gZy\g•klv i
aZ\^b [Z`Zghx Z^`_\hgZ aZ\jyeZ af•kl ^hdmf_glm gZ^Z\ZeeZclZfm
kmdmig•klv pbo IZ •grbo ijbqbg • ikhem]m\ZeZ \bdhjbklZggx keh\Z m

I•klhe_±lmqgZ \h]g_iZevgZ a[jhy a dhjldbf kl\hehf ^ey klj•eyggy
\Z`Zxlv a[jhyjZ <•l_ee• a f I•klhcy 1Ize•y1 yldbE•gd\•kl tk^jh\hbgivO
l_jf•g ijhcrh\ _\hexp•x \•^ q_kv dh]h 'i•rlyev³ ^h •Ize•ckvdh]h 'i
ljZknhjfm\Z\ky m njZgpm^vd_k^187]he_I³

IbsZev[q_kvdiil ±lmj[Z ^]n^dZk] lhqbgZxq/bkäh @•llygZ^Za\Z jmrGBP•
f_`Zo kmqZkgh€ MdjZ€gb g_ ihagZqZeZ i_\gh]h lbim \h]g_iZevgh€ a
ijb klj•ev[• dhjbklm\Zebky ki_p•Zevghx ijbklZ\dhx KZf_ ibsZev klZe
fmrD_IZ nma_€ jmrGBP• • I ^

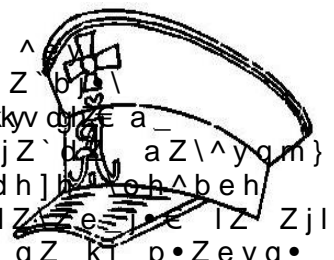
KZfhiZegZ Jmk• IZd gZab\Zeb \h]g_iZevgm a[jhx f•kp_±m^Zjg]b]h]g
aZfdhf L_jf•g IZdh` \bdhjbklh\m\Zeb klkh\gh lmj_pvdh€ jmrGBP• c f
sh[\h]g_iZevgZ a[jhy g_ [meZ fmrD_lhf Z[h Zjd_[ma\hfm dKZ€gk vqZk
jhk•ckvd•c • q_kv d•c8]h\Zo > k

LZg•Zg]ank ±[Zd pbkl ±j]Zco\Z]mk_gbqgZ ih\g•klx [jhgvh\ZgZ fZ
ijho•^ghkl• a ihlm`gbf ha[jh}ggyf > k @ : \lhf[•e• gh\h€ dhgk
Zg]e•ckvdbvodZ•cc m i_j•h^ l_jrh€ k\•lh\h€ \•cgb 'Oj_s_ggy³ gh\bc \b^ l
jhp• gZ j•qp• Khff• KZf l_jf•g 'IZgd³ [m\ \bdhjbklZgbc dhgklj
\•ckvdh\bfb a dhgki•jZl\bghx f_lhx sh[\•^ _jgmlb [m\Z]m'h]aZj^m€Z
gh\h]h \bgZoh^m M j m O_\m^• <_ebdZ ;jblZg•y ^_ ijh\h^be
\`b\Zeb •grm-gZa±mdbc <•ee•³ Ze\_ \hgZ g\_ ijb`beZky [Z aki±bgfhf qZk

LhfZ]Z\± ihoh^blv a Ze]hgd•gkgyZb•_hZ\Zjkd•c
'lhfZo•d_g' gZ fZkZ±m\khflkvd]Zg³ gZ fh]•dZgkvd•c
'lmffZoZdZg' • I ^ M k\•lh\bc keh\gbd l_jf]g lhfZ]Z\± ihjZib\
aZ\^ydb i_jrbf Zg]e•ckvdbf dheg•klZf m <•j^`bg•€ gZ hqZ dm O
klhe•lly KZf_ keh\h haggZqZx m\Zbeegm• dZf]ygh€ khdbb
Z[h izÉbp•k -319 LhfZ]Z\db jh[beb • a aZe•aZ c [jhgab ijh^Z\Zeb
a jmdhyldhx IZ [_a K_dj_l ihimey]ghkl• ihey]Z\ m ch h mg•\ jkZevgh
<•g [m\ ajmqgbf yd \ [eb`gvhfm [hx IZd • gZ \•^klZg• h^gZ
hkh[eb\•klfZ]Z\±Zh`eb\•klv \bdhjbklZggy ch]h yd li]db ^ey
dmj•ggy LZd a ijhlbe_`gh]h [hdm e_aZ agZoh^beZky f_IZe_ggZ qZr
dm^b gZ[b\Zeb lxlxg Hl\•j • a qZr_qdb kihemqZ\ky a hl\hjht m jmd\
sh klZ\Zeh fmg^rlmdhf Jmdh-y]dh dhdfZZ\±beVZrZieba y omljhf [•k_j
•gdjmkIzP•}x j•av [k109].

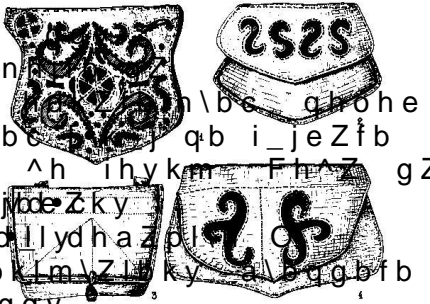
NmjZ`dZmjZ`gZZidZ[njZgpourrage- nmjZ` dhjf ^
k•evkvdh]hkih^Zjkvdbo]\Z]j]hgh\gblZom[•j ^ey [17mjZ b
k] < •klhj•€ mg•nhjfb \hgZ li_jr_fag\ey\kivkvdhZ€ a_
•fi_j•€ gZijbdv•g•p• Qlhe•lly K\h}x ihy\hx nmjZ`dZ aZ\^ygm}
ki_p•Zevghfm i•^jha±nemjZZj]f•€ \ h[h\]yadb ydh]h\hoh^beh
aZ[_ai_q_ggy a[_j_`\_ggy IZ h[e•d nmjZ`m \ dZze]•€ IZ Zjlbe_j•€
ajmqghkl• m jh[h]• h[ ]fZj_±Zkhd]mZb aZf•g_g• gZ ki_p•Zevg•

rZidb Ki_jrm p_ [meh dhevjh\ ihehlggy• dh\iZdb a dmlZkZfb
 f\ydbfb [_adhabjdZfb 1 ebr_ \ j nmjZ`dZ gZ[meZ kan dZkdZj] hxa\l
 lme}x IZ lmb]bf gbf dZjdZkhf AZ\^ydb k\h€c ajmqghkl• IZ ijZdlbqgh
 \bdhj bklh\mxlvky \ mg•nhjf• Zjf•c ihk\kvhfm k\•lm

OZ }•gk h ±dhe•j [jm^m ± aZ b k @bc a_•k j b r \ Z l d h j b q g _ \ b f \ • ^ l • g d h f
 \•ckvdh\h] m g h [b j m \ Z g g y > k @ < h d j _ f b o ^ h k e • ^ _ g g y o i h [m l m } l
 k \ • l • h ^ y] I Z d h] h d e v h j m i h q Z e b \ b d h j b k l h \ m \ Z y b h g k h v g h € \ • e l g Z k j h k
 j h d \ i j h l _ p _ g _ I Z d l _ j r b f b a Z k l h k m \ Z e b p _ m j Z f e • j - Z g] e j j d 2 0 , m \ • c
 k] y i h g p • ` r \ b ^ d h a h j } } g l m \ Z e b k y \ k b l m Z p • € \ j Z o m \ Z e b i _ j _ \ Z] b
 m g • n h j f b g Z a Z o b k g b c

RZ[_evlZk b sabeltaschesabretache ±_e_f_gl kihjy^
 _jrgbdZ P_ieZkdZ rd•jyg-Zq k m f y Z b d m l l j b j b € n
 j_f•gpyo G_j•^dh ^ey g_€ \b]h|h\eyeb
 ]Zilh\Zgbc rh\dhf ahehlhx gbldhx IZ jharblb qb i_jeZfb
 Kmfdm ghkbeb a e\h]h [hdm ijb d j i b \ r b ^ h i h y k m F h ^ z g Z
 rZ[_evlZkb ijb creZ a M]hjsbgb • r\b m d h j Z i € g k j o d e Z k y
 ihevkv d • c IZ \hehkvd•c d • gg h l • M d j Z € g l k v e d l l y d h a z p l i o
 gZj\gh a rZ[_evlZkZfb ijh^h\`m\Zeh dhj b k l m z l k y a b q g g f b
 eZ^•\gbpyfb ^ey gZ[h€\ IZ jm [g b q g h] h g Z q b g g y

M`_ m 1 0 1 klhe•ll• gZ af•gm rZ[_evlZk m k i z b k v d h b € v z i r g e p n € Z g p
 tache- kmfdZ@ > k @ P_iehkdZ kmfdZ ljZi_p_ b a g h € n h j f b 2 € g h
 gZ ljvho j_f•gpyo ijbkl_[gmlbo ^h ihj l m i € r Z Z Z Z ` r d • j y g Z
 dbr_gy^3 h[h\yadh\h a_jom h[ly]m\ZeZky IdZg h x h h d e v h j
 GZi j b d e Z ^ j m ^ i j Z \ e • g g y H e _ d k Z g ^ j Z 1 m K m f k v d h m
 ] m k Z j k v d b o i h e d Z o I Z r d Z f Z e Z q _ j \ h g _ a Z [Z j \ e _
 ] e Z ^ ^ x I Z • g • p • Z e Z f b € ^ • : d h j a g h x k @ M I Z d e i h \ a \ •
 k m f p • a [_ j •] Z e b d Z j b ^ h d m f _ g l b e b k b j j h a a i i a a a a
 J _ a m e v I Z l h f q _ j] h \ b o f h ^ b n • d Z p • c k I Z } i e Z y r Z l b b
 > n j Z g l a n c h e t t e ^ h s _ q _ d Z @ Z k d h € k m f d b a i j h a h j b f \ _ j o h f ^ e y d Z j l
 [k] < b d h j b k l h \ m x l v € € • i h g b g •

LZdbf qbghf ZgZe•a \bs_jha]eygm lbo \g]k k d h g g b € l j f g g b a a j e • i h d
 k_j_^ gbo } yd aZihabq_gZ e_dk b d Z I Z d • k e h \ Z k n h j f h \ Z g • a _ e _
 m d j Z € g k v d h f m % j m g l • L e m f Z q _ g g y e _ d k _ f I Z € o d h j h d Z o Z j Z d l _ j b k l b
 h k h [e b \ h k l • b i l j b o p d h j b k l Z g g y k d e Z ^ h \ b o m g • n h j f b k i h j y ^ _ g g y I Z ^ _ y c

- >`_j_eZ IZ e•l_jZlmjZ
- 1. Keh\gbd •grhfh\gbo ke•\ Im k Dh \ • l E H I Z • g
- 2. Hoey[ebg K Q_kv fmg^bjZ qbgu ljZ^bpb b e d p z G j b r d h k e z y Z j f b y h l l _ l j Z
- 3. Dhey^Z F M djZ€g k v d h f m a l j h e l Z o l y l d Z • k l h j • € I Z f b k l _ p l \ Z ± 2 0 0 3 k e j b k l M i d j Z € g b
- 4. Hoey[ebg K Q_kv fmg^bjZ qbgu ljZ^bpb b e d p z G j b r d h k e z y Z j f b y h l l _ l j Z
- 5. Keh\gbd •grhfh\gbo ke•\ I E H m k Z • g
- 6. Dh\Zev : l Keh\h i j d keh\h
- 7. Keh\gbd •grhfh\gbo ke•\ Im k Dh \ • l E H I Z • g
- 8. Dh\Zev : l Keh\h i j d keh\h
- 9. Hoey[ebg K Q_kv fmg^bjZ qbgu ljZ^bpb b e d p z G j b r d h k e z y Z j f b y h l l _ l j Z
- 10. Dh\Zev : l Keh\h i j d keh\h
- 11. LZf ` _
- 12. Dhey^Z F M djZ€g k v d h f m a l j h e l Z o l y l d Z • k l h j • € I Z f b k l _ p l \ Z ± 2 0 0 3 k e j b k l M i d j Z € g b
- 13. Keh\gbd •grhfh\gbo ke•\ Im k Dh \ • l E H I Z • g
- 14. Dh\Zev Keh\h i j h k d h \
- 15. Klbg]e F g ^ _ c p u [_ a l h f Z F \ d h \
- 16. Dhl_gdh X B g ^ _ c p u \ _ e b o b o j Z \ g b g
- 17. Keh\gbd •grhfh\gbo ke•\ Im k Dh \ • l E H I Z • g
- 18. Hoey[ebg K Q_kv fmg^bjZ qbgu ljZ^bpb b e d p z G j b r d h k e z y Z j f b y h l l _ l j Z
- 19. Keh\gbd •grhfh\gbo ke•\ Im k Dh \ • l E H I Z • g
- 20. >jha^h\ B - : [g j k r d Z y \ e g z k d
- 21. 1klhj•y mdjZ€gkv dh]h dhaZpl\Z GZjbkb m ^\h o l h f Z o L h d i_jrbc ;j_omg_gdh < :
- 22. ;hieZgE^_ Hibk M d j Z € g b
- 23. Hoey[ebg K Q_kv fmg^bjZ qbgu ljZ^bpb b e d p z G j b r d h k e z y Z j f b y h l l _ l j Z
- 24. Keh\gbd •grhfh\gbo ke•\ Im k Dh \ • l E H I Z • g

З М І С Т

Розділ 1. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

<i>О.Удовенко, М.Юрій</i> КОЗАЦТВО ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН	3
<i>О.Лобко</i> ПОСЕСІЯ В РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ (НА ПРИКЛАДІ ОРЕНДИ ЗЕМЛІ В ТЕПЛИЦЬКО – БУБНОВЕЦЬКО – СИТКОВЕЦЬКОМУ МАЄТКУ РОДИНИ ПОТОЦЬКИХ СЕРЕДИНА ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.)	16
<i>О.Шмид</i> ЗЕМЕЛЬНА РУСИФІКАЦІЯ ВОЛИНИ ПІСЛЯ ПОЛЬСЬКОГО ПОВСТАННЯ 1863 РОКУ	25
<i>Г.Потапшнікова</i> ОСОБЛИВОСТІ КОНТРАБАНДНОГО ПРОМИСЛУ НА ПРАВОБЕРЕЖНІЙ УКРАЇНІ У КІНЦІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.....	30
<i>І. Міляевич</i> РОЛЬ ВОЛИНСЬКОГО ЗЕМСТВА У ФОРМУВАННІ СИСТЕМИ МІСЦЕВИХ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ	33
<i>О.Колесник</i> ЦЕРКОВНЕ ПРОПОВІДНИЦТВО ЯК САМОБУТНІЙ ДУХОВНИЙ ЖАНР (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ЧАСОПИСУ „ПОЛТАВСКИЕ ЕПАРХИАЛЬНЫЕ ВЕДОМОСТИ”)	40
<i>А.Киридон</i> ДЕРЖАВА – ЦЕРКВА – СУСПІЛЬСТВО В РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ ПЕРІОДУ 1917 – 1930-Х РОКІВ: МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ	46
<i>В.Милуць</i> В. ЛИПИНСЬКИЙ І ЦЕРКВА.....	54
<i>П.Долганов</i> ЗАХИСНА ЕКСПАНСІЯ: ЕКОНОМІЧНИЙ НАЦІОНАЛІЗМ У ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ В МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД	57
<i>В.Власенко</i> КОСТЬ МАЦІЄВИЧ НА ЧОЛІ БЮРО ПРАЦІ УКРАЇНСЬКОГО РЕСПУБЛІКАНСЬКО-ДЕМОКРАТИЧНОГО КЛУБУ В ПРАЗІ	63
<i>М.Гон</i> ЄВРЕЇ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ АВТОРИТАРНИХ/ТОТАЛІТАРНИХ РЕЖИМІВ (ДРУГА ПОЛОВИНА 1930-Х – ПОЧАТОК 1940-Х РОКІВ).....	68
<i>Л.Романець, І.Романюк</i> МАТЕРІАЛЬНО-побутові УМОВИ ПРАЦІ ПОВОЄННОГО УЧИТЕЛЬСТВА УКРАЇНИ	72
<i>О. Ворон</i> ДОБРОЧИННА ДІЯЛЬНІСТЬ РИМО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ	76

<i>С.Филипчук</i> УЧАСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ХРИСТІЯНСЬКИХ ПАРТІЙ У ПАРЛАМЕНТСЬКИХ (1998,2002, 2004 рр.) І ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ (2006 р.) ВИБОРАХ	80
<i>В.Виткалов., О.Граб</i> ОСВІТА УКРАЇНИ В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	85
<i>Ю.Гриценко</i> УКРАЇНО-ІНДІЙСЬКІ СТОСУНКИ: СТАНОВЛЕННЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН.....	91

**Розділ 2.
ІСТОРІЯ ВОЛИНИ. КРАЄЗНАВСТВО**

<i>Л.Казначеева</i> СТРУКТУРА ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ДВОРЯНСЬКИХ ІНСТИТУЦІЙ ВОЛИНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ (60 - ТІ РОКИ ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.)	97
<i>Я.Цецик</i> ДІЯЛЬНІСТЬ УНДО НА ВОЛИНІ У КОНТЕКСТІ ЗМІНИ ПОЛІТИЧНОЇ СТРАТЕГІЇ ПАРТІЇ (ДРУГА ПОЛОВИНА 1935-1939 РР.)	104
<i>В.Борщевич</i> УКРАЇНСЬКИЙ СВЯЩЕНИК НИКАНОР ПАШКЕВИЧ (ДО СТОРІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)	113

**Розділ 3.
ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ.
ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН І ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ**

<i>К.Ерофеев</i> КАЛЬВИНИЗМ В САНКТ-ПЕТЕРБУРГЕ: ИСТОРИЯ И СОВРЕМЕННОСТЬ(ИСТОРИКО-ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ)	120
<i>С.Дегтярьов</i> ЧИНОВНИКИ СУДОВИХ УСТАНОВ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ У КІНЦІ ХVІІІ – ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ СТ. (НА ПРИКЛАДІ І МАТЕРІАЛАХ ПОВІТОВИХ СУДІВ)	123
<i>Ю.Федорик</i> АНТИУНІАТСЬКА ПОЛІТИКА ЦАРСЬКОЇ ВЛАДИ В КІНЦІ ХVІІІ – ХІХ СТ., ТА ЇЇ ВПЛИВ НА НАЦІОНАЛЬНО-РЕЛІГІЙНІ ВІДНОСИНИ НА КОЛИШНІХ СХІДНИХ ЗЕМЛЯХ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ.....	129
<i>С.Атаманенко</i> РОЗВИТОК ІМІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ США В ПЕРІОД ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІЙНИ І РЕКОНСТРУКЦІЇ.....	135
<i>С.Косяк</i> НІМЕЦЬКИЙ КОЛОНІАЛЬНО-ТОВАРИСЬКИЙ РУХ 70-Х – ПОЧАТКУ 80-Х РОКІВ ХІХ СТ.	138
<i>Н.Плюта</i> ФРАНЦУЗЬКИЙ КОЛОНІАЛІЗМ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТ.: ТЕРИТОРІАЛЬНЕ РОЗШИРЕННЯ ТА ІДЕОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ	141

<i>Т.Телькієна</i> СИСТЕМА НАРОДНОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА У ФРАНЦІЇ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.: ПОГЛЯД РОСІЙСЬКИХ КОНСЕРВАТОРІВ	150
<i>Д. Ласкавий</i> АНГЛО-ПЕРСЬКА НАФТОВА КОМПАНІЯ І ТОВАРИСТВО «БРАТИ НОБЕЛЬ»: НОВІ МОТИВИ АНГЛО-РОСІЙСЬКОГО СУПЕРНИЦТВА В ПЕРСІЇ (1910 – 1913)	156
<i>О.Ворон</i> СОКОЛЬСЬКИЙ РУХ У ПЕРІОД ІСНУВАННЯ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ	164
<i>М.Карпенко</i> РОЛЬ КИТАЙСЬКИХ Й ІНШИХ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИХ ФОРМУВАНЬ У ЗАВОЮВАННІ ТА УТРИМАННІ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ В СІЧНІ – ТРАВНІ 1919 Р.	169
<i>Н. Венгер</i> МЕНОНІТСЬКЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА СОЦІАЛЬНІ КОНФЛІКТИ В РОСІЇ У 1917-1920 рр. (НА ПРИКЛАДІ ПІВДЕННОРОСІЙСЬКИХ ГУБЕРНІЙ)	175
<i>О.Нагорнюк</i> РОСІЙСЬКИЙ ФАКТОР У ВИБОРАХ ДО ЗАКОНОДАВЧИХ ІНСТИТУЦІЙ ДРУГОЇ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ (1920-ті – 1930-ті РР.)	183
<i>О.Давлстов</i> НЕУРЯДОВІ МОЛОДІЖНІ ОРГАНІЗАЦІЇ "ІІІ РЕЙХУ" І ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УРЯДУ А.ГІТЛЕРА (1933-1936)	188
<i>Л. Коваленко</i> ВИСВІТЛЕННЯ ПАДІННЯ БЕРЛІНСЬКОЇ СТІНИ В МАТЕРАЛАХ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	193
<i>S. Wilk</i> WYKORZYSTANIE INTERNETU PRZEZ ADMINISTRACJĘ PUBLICZNĄ I ELITY POLITYCZNE W RELACJACH Z MIESZKAŃCAMI WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO	198
<i>В.Пінцак</i> ПРИДНІСТРОВСЬКИЙ КОНФЛІКТ ЯК ФАКТОР УСКЛАДНЕННЯ ТРАНСКОРДОННИХ ВЗАЄМИН УКРАЇНИ	207
<i>О.Неприцький</i> ВЕЛИКА БРИТАНІЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ НАПРИКІНЦІ ХХ СТ.	210
<i>В.Газін</i> НОВА БАЛКАНСЬКА КРИЗА НА РУБЕЖІ СТОЛПЬ	214
<i>В.Завадський</i> ВСТУП КРАЇН БАЛТІЇ У ЄС ТА ОСНОВНІ НАПРЯМКИ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВЧОЇ БАЗИ (1991-2004)	220
<i>Г.Роціна</i> ФАКТОР ІНОЗЕМЦІВ В СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОМУ ТА ЕКОНОМІЧНОМУ ЖИТТІ НІМЕЧЧИНИ	226
<i>М.Кабачинський</i> ІСТОРИЧНИЙ ШЛЯХ ПРИКОРДОННИХ ВІЙСЬК РЕСПУБЛІКИ БІЛОРУСЬ (Із циклу “Історія прикордонних структур зарубіжних країн”).....	237

Розділ 4.
ПОЛІТИЧНІ ІДЕЇ ТА ПРОЦЕСИ В ІСТОРИЧНОМУ КОНТЕКСТІ.
МЕТОДОЛГІЯ, ІСТОРИОГРАФІЯ ТА ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО

<i>Я.Кравченко</i> ПРОБЛЕМИ ПОЛЬСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ КІНЦЯ ХVІІІ - ХІХ СТ. У ПРАЦЯХ ФРАНЦУЗЬКОГО ІСТОРИКА ДАНІЄЛЯ БОВТА	244
<i>О.Кіян</i> ІСТОРИЧНА ГЕОГРАФІЯ В НАУКОВІЙ СПАДЩИНІ ВОЛОДИМИРА АНТОНОВИЧА	248
<i>Є.Сінкевич</i> ЛЬВІВСЬКЕ ІСТОРИЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ. ДО ПРОБЛЕМИ ПОРІВНЯННЯ З КРАКІВСЬКОЮ І ВАРШАВСЬКОЮ ІСТОРИЧНИМИ ШКОЛАМИ	254
<i>В.Яремчук</i> УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОТВОРЕННЯ В АЛЬТЕРНАТИВНИХ КОНЦЕПЦІЯХ УКРАЇНСЬКИХ РАДЯНСЬКИХ ІСТОРИКІВ (СЕР. 50-Х – ПОЧ. 70-Х РОКІВ).....	257
<i>В.Михайлов</i> УКРАЇНСЬКА СВІТСЬКА РУКОПИСНА КНИГА ХVІІ - ХVІІІ СТОЛІТТЯ В НАУКОВОМУ ДОРОБКУ О.АПАНОВИЧ	261
<i>Б.Острогорова</i> КОНТРОВЕРСІЙНІСТЬ ДИСКУРСУ ПОСТМОДЕРНУ	266
<i>М.Ślęzak</i> PRAWA MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH W POLSCE W ŚWIETLE USTAWY O MNIEJSZOŚCIACH NARODOWYCH I ETNICZNYCH ORAZ O JĘZYKU REGIONALNYM.....	272
<i>В. Szegda</i> MNIEJSZOŚCI NARODOWE A POLSKIE MEDIA W PRACACH SEJMOWEJ KOMISJI MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH I ETNICZNYCH IV KADENCJI SEJMU RP (ze szczególnym uwzględnieniem mniejszości ukraińskiej).....	275
<i>С.Троян</i> ПРОБЛЕМИ НІМЕЦЬКОГО КОЛОНІАЛІЗМУ: ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА	279
<i>О.Северова</i> ПОЛЬСЬКЕ ПИТАННЯ В ПЛАНАХ ТА ПРОГРАМАХ ДЕКАБРИСТІВ	284

Розділ 5.
МАТЕРІАЛИ ТРЕТЬОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
„ЕВОЛЮЦІЯ ВІЙСЬКОВОГО МИСТЕЦТВА”
(1 – 2 листопада 2007 р., м. Рівне)

<i>І.Марчук, В.Мушировський</i> КОЛЕКЦІЯ ЗБРОЇ РІВНЕНСЬКОГО ОБЛАСНОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ	287
<i>Ю.Візітів</i> КОРОТКИЙ СЛОВНИК ВІЙСЬКОВОЇ ФОРМИ, СПОРЯДЖЕННЯ ТА ЗБРОЇ	295

**Розділ 6.
РЕЦЕНЗІЇ, АНОТАЦІЇ, РЕФЕРАТИ ТА ОГЛЯДИ**

Ю.Войцехівський

Юрій Лизогуб: ЩЕ НЕ ПРОЙДЕНО ШЛЯХ!

(До ювілею доктора історичних наук, професора ЮРІЯ МАРКОВИЧА ЛИЗОГУБА) 299

О.Прищеп

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО КРАЄЗНАВСТВА
В ОСТАННІЙ ПРАЦІ Г.С.ДЕМ'ЯНЧУКА

(Рец.: Дем'янчук Г.С. Українське краєзнавство: сторінки історії

/Г.С.Дем'янчук, Б.Г.Дем'янчук, А.Г.Дем'янчук. – К.: Вид. центр “Просвіта”, 2006.

– 296 с. – Бібліогр.: с. 247-253.) 301

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ 302

ЗМІСТ 304

Наукове видання

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Збірник наукових праць

Випуск 12

Відповідальний за підготовку збірника до видання – С.С. Троян

Відповідальний за випуск – В.М.Шеретюк

Комп'ютерна верстка – С.С.Троян

Обкладинка – О.Я.Тарасюк

Підписано до друку 5. 01. 2008 р. Папір офсетний. Гарнітура “Times New Roman”. Наклад 100. Обліково-видавничих аркушів 32,94. Віддруковано засобами оперативної поліграфії ПП Самборський І.О., вул. Толстого, 3, м. Рівне, Україна, 33028.

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету: Збірник наукових праць. – Рівне: РДГУ, 2008. – Випуск 12. – 309 с.